

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Příklady praktického využití metody Med-Arb na skutečných případech

Med-Arb je metodou mimosoudního řešení sporů, která kombinuje prvky mediace a rozhodčího řízení.[1] V České republice zatím není tato metoda příliš známá ani využívaná.[2] V zahraničí lze však najít řadu úspěšných případů využití Med-Arb. Cílem příspěvku je představit tři relativně známé případy, kdy byla tato metoda využita k řešení sporu, který by jinak musel být řešen jinou cestou (např. soudně). Jako příklady byly zvoleny jak případy, kdy byla aplikace Med-Arb úspěšná, tak i případy, kdy jsou její úspěšnost a přínos poměrně sporné, a to za účelem poukázání jak na pozitiva, tak i na negativa metody.

IBM vs. Fujitsu

Tento případ uvádím především proto, že se jednalo o jeden z prvních případů úspěšného využití Med-Arb v mezinárodním prostředí v historii. Jednalo se o spor plynoucí z porušení smlouvy o narovnání uzavřené v roce 1983 mezi IBM na straně jedné a Fujitsu na straně druhé. Počátek původního sporu, který byl řešen dohodou o narovnání, lze najít již v roce 1980. Součástí této dohody uzavřené mezi spornými stranami byla rozhodčí doložka, tedy nikoliv přímo Med-Arb doložka. Rozhodčí doložka byla uzavřena podle pravidel organizace „*American Arbitration Association*“. Spor byl řešen v roce 1985 a jednalo se v něm o obvinění, že došlo k porušení dříve uzavřené dohody o narovnání tím, že společnost Fujitsu použila programy IBM k vývoji softwaru operačního systému kompatibilního s IBM pro své vlastní sálové počítače. Toto obvinění vznesla IBM jakožto žalobce vůči Fujitsu jakožto žalovanému. Je nutné zmínit, že jednou z příčin sporu byla patrně i skutečnost, že původní dohoda o narovnání z roku 1983 neobsahovala specifikace, které by daly jednoznačnou odpověď na to, jak mělo být postupováno při použití programů firmy IBM. Byl zde tedy prostor pro různé výklady znění smlouvy, ke kterým také v tomto případě došlo.[3]

Jak již bylo zmíněno, původní smlouva obsahovala rozhodčí doložku, spor tak měl být řešen prostřednictvím arbitráže. Nicméně po jmenování rozhodců bylo ze strany rozhodčího senátu stranám sporu doporučeno, aby se nejprve pokusily dosáhnout dohody prostřednictvím mediace a teprve pokud dohody nebude dosaženo, bude rozhodnuto v arbitráži. Strany sporu na doporučení rozhodců přistoupily a namísto jednání v rámci rozhodčího řízení byla krátce po jmenování rozhodců zahájena mediace. Důvodem, proč byla ze strany rozhodců tehdy doporučena mediace namísto rozhodčího řízení, byla i skutečnost, že u programů společnosti Fujitsu, se kterými je spojeno značné know-how, není rozsáhlé dokazování a vedení rozsáhlého procesu (byť v rozhodčím řízení, které je standardně neveřejné) obvykle optimálním řešením, protože se jednalo o spor o řadu milionů dolarů, který by patrně byl předmětem zájmu médií a dalších osob. Hrozí zde totiž únik informací a další obtíže. Opomenout pak nelze ani skutečnost, že i když je arbitráž obvykle rychlejším řešením sporu než soudní cesta, u takto složité věci by patrně trvala řádově rok až rok a půl a stála nemalé prostředky. Využití Med-Arb, kdy byl nejprve dán prostor pro dohodu ve fázi mediace, tak bylo vnímáno i stranami jako vhodnější řešení, což se následně i potvrdilo v praxi.[4]

Stranám sporu se totiž v průběhu fáze mediace podařilo dohodnout se na licenčních poplatcích, které následně měla společnost Fujitsu platit společnosti IBM. Tyto poplatky přitom měly být vztaženy jak k minulému, tak k současnému a rovněž budoucímu užívání programů společnosti

Fujitsu. Jak se ukázalo, tento výsledek byl ve své podstatě „win-win“ dohodou, protože byl výhodný pro obě strany, což potvrdil následující vývoj, kdy společnost Fujitsu dále platila poplatky, nicméně programy mohla využívat, což jí přinášelo zisk, společnost IBM měla z poplatků zisk. Navíc v důsledku využití mediace byly tímto zachovány vzájemné vztahy mezi stranami a strany se dohodly tak, že nadále po uzavření dohody spolupracovaly, což by v případě autoritativního řešení sporu, které by nemuselo být výhodné ani pro jednu stranu, nemuselo být možné či přijatelné.[\[5\]](#)

Jedná se o pozitivní příklad využití metody Med-Arb, kdy strany měly na jednu stranu dost prostoru pro vytvoření takové dohody, která by oběma stranám vyhovovala a byla pro ně přínosná, na druhou stranu věděly, že pokud bude věc následně nutné rozhodnout v arbitráži, bude proces poměrně dlouho trvat, rozhodnutí bude učiněno a nemusí vyhovovat ani jedné ze stran. Z hlediska ziskovosti v dlouhodobém horizontu byla dohoda, jíž se podařilo dosáhnout v mediaci realizované jako první fázi procesu Med-Arb, výhodná pro obě strany. Specifikem tohoto případu je i skutečnost, že smlouva původně neobsahovala Med-Arb doložku, ale rozhodčí doložku, nicméně jedná se o příklad, kdy se strany ve fázi aktivního konfliktu dokázaly dohodnout na tom, že budou spor nakonec řešit prostřednictvím Med-Arb. Zde však patrně mělo význam doporučení rozhodců v daném případě, protože rozhodci byli pro strany autoritou.

Gao Haiyan vs. Keeneye Holdings Ltd.

Vzhledem k tomu, že využití Med-Arb je časté v zemích Asie, je vhodné představit i případ z Asie, tento konkrétní byl řešen v roce 2011 v Hongkongu. Případ je v řadě aspektů poměrně specifický, nicméně je možné na něm ukázat jak pozitivní, tak i negativní stránky využití Med-Arb, a to v kontextu Asie, kde je využití této metody řešení sporů poměrně časté. Navíc se jedná o případ, kdy využití Med-Arb nelze vnímat jako úspěšné, čímž je ukázkou jiné situace, než byla prezentována v předcházejícím případě. Jednalo se o případ, kdy v roce 2008 čínská společnost Gao Haiyan (žalobce) uzavřel s hongkongskou společností Keeneye Holdings Ltd. smlouvu o převodu akcií, kdy společnost Gao Haiyan prodávala své akcie společnosti Keeneye Holdings. Součástí smlouvy byla rozhodčí doložka. Následně však mezi stranami smlouvy vznikl spor o platnost smlouvy o převodu akcií, kdy společnost Gao Haiyan tvrdila, že převod akcií byl neplatný, společnost Keeneye Holdings Ltd. naopak tvrdila, že se jednalo o platný převod akcií. Společnost Keeneye Holdings Ltd. proto podala rozhodčí žalobu k arbitrážnímu centru „Xian Arbitration Center“. Rozhodčí senát, který sestával ze tří členů, se na prvním ústním jednání stran sporu dotázal, zda by byly ochotné souhlasit v této věci s mediací. Strany s mediací vyslovily dle písemného záznamu z jednání souhlas.[\[6\]](#) Specifikem tohoto případu je skutečnost, že strany neměly od počátku sjednanou doložku, že spor bude řešen prostřednictvím Med-Arb, nicméně měly sjednanou rozhodčí doložku, nicméně následně bylo dohodnuto, že bude nejprve postupováno cestou mediace a až poté bude případně spor rozhodnut rozhodci. Přesto je však tento případ možné označit za příklad metody Med-Arb.[\[7\]](#)

Možnost provést mediaci totiž v tomto případě připouštěl čl. 36 rozhodčích pravidel Xian Arbitration Center. Čl. 37 pak umožňuje, aby byl mediátorem přímo rozhodce tohoto arbitrážního centra. Mediaci v tomto případě vedli dva mediátoři, jeden z nich byl v tomto sporu rozhodcem, druhým byl generální tajemník Xian Arbitration Center. V rámci mediace byl formulován návrh, aby společnost Keeneye Holdings Ltd. zaplatila 250 milionů čínských jüanů jako kompenzaci za to, že získala akcie v návaznosti na neplatný převod akcií. Tento návrh byl však odmítnut a k dohodě v rámci mediace nakonec nedošlo. V návaznosti na tuto skutečnost pak v květnu roku 2010 bylo rozhodnuto prostřednictvím rozhodčího nálezu, kterým byla smlouva prohlášena za neplatnou. Tím bylo sice dáno za pravdu společnosti, a to tak, že byla společnosti Gao Haiyan uložena povinnost zaplatit společnosti Gao Haiyan, nicméně na druhou stranu bylo ze strany rozhodčího senátu společnosti Gao Haiyan v rozhodčím nálezu doporučeno, aby na sebe vzala určitou část odpovědnosti a uhradila společnosti Keeneye Holdings Ltd. 50 milionů čínských jüanů jako finanční kompenzaci za náklady spojené s vedením sporu a obtíže, které v důsledku celého sporu vznikly. Cílem této kompenzace

bylo rovněž ukončení sporů. Jednalo se však pouze o doporučení, které bylo dle tvrzení rozhodčího senátu založeno na zásadě spravedlnosti a přiměřenosti rozhodčího řízení. Nebylo však závazné.[\[8\]](#) Situace tak byla velmi paradoxní, protože nakonec bylo rozhodčím nálezem rozhodnuto jinak (došlo ke konstatování neplatnosti smlouvy) namísto toho, aby se v důsledku neplatnosti smlouvy realizovala určitá kompenzace společnosti Gao Hayan a smlouva se upravila tak, aby byla platná, bylo rozhodnuto o neplatnosti, ovšem společnosti Gao Hayan bylo doporučeno, aby kompenzovala náklady a obtíže společnosti Keeneye Holdings Ltd., přičemž doporučená částka byla nakonec vyšší než částka, o které se jednalo v mediaci.[\[9\]](#)

Pozitivem tohoto případu, kde strany nebyly moc schopné najít společnou řeč, je tak skutečnost, že byl spor autoritativně rozhodnut, čímž by za normálních okolností bylo jasně rozhodnuto o právech a povinnostech obou stran. Je také zřejmé, že strany měly možnost ovlivnit podobu výsledné dohody v mediaci, nicméně této možnosti nevyužily a výsledné rozhodnutí nakonec nevyhovovalo ani jedné ze stran, což je určitým negativem (které však platí jak pro Med-Arb, tak i pro rozhodčí řízení), o čemž svědčí i skutečnost, že obě strany se nakonec proti tomuto rozhodčímu nálezu bránily u svých národních soudů. Rozhodčí nález byl nakonec zrušen, a to z důvodu podjatosti, protože mezi osobami, které se podílely na řešení sporu v rámci Xian Arbitration Center, byla spřátelená osoba ve vztahu ke společnosti Keeneye Holdings Ltd. V průběhu rozhodčího řízení vůči této skutečnosti nikdo nic nenamítal, námitka se však objevila v návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Proto nakonec příslušný soud tento rozhodčí nález také zrušil.[\[10\]](#)

V tomto případě tedy Med-Arb k efektivnímu výsledku nakonec nevedl, lze však uvést, že pokud se jedná o případ podjatosti, patrně by za podobných podmínek nebyl přijatelný ani rozhodčí nález v rámci rozhodčího řízení, ani výsledek mediace či soudního řízení, čímž by k rušení rozhodnutí či dohody mohlo dojít i v jiných případech. Je tedy zřejmé, že Med-Arb není zárukou úspěchu za všech okolností.

Centrotrade Minerals And Metal Inc. vs. Hindustan Copper Ltd.

Jednalo se o další případ, který byl řešen na území Asie, přičemž zde bylo řešeno, za jakých okolností je dle indického práva možné použít Med-Arb doložku tak, aby byla platná. Jedná se tedy o případ řešení sporu prostřednictvím Med-Arb, kde se vyskytly určité komplikace především s ohledem na otázku legality využití Med-Arb. Případ je relevantní zejména proto, že Indie je v současné době na mezinárodním trhu významným obchodním partnerem. Mnohé subjekty se tak mohou dostat do situace, kdy bude indické právo relevantní pro řešení jejich obchodního sporu, měly by tedy v případě, že mají zájem řešit spor prostřednictvím Med-Arb, brát v potaz, jaké požadavky jsou kladeny v případě, že se na spor vztahuje indické právo. V tomto případě se jednalo o případ, kde nebyl spor přímo prostřednictvím Med-Arb řešen, nicméně byla zde tato možnost zakotvena ve smlouvě a byla řešena otázka souladu procedury Med-Arb s indickým právem.

Jednalo se o spor mezi americkou společností Centrotrade Minerals And Metal Inc. a indickou společností Hindustan Copper Ltd. Tyto společnosti byly obchodními partnery, kdy se společnost Centrotrade Minerals And Metal Inc. smluvně zavázala k dodání 15 500 DMT měděného koncentrátu do státu Gujrat (jedná se o provincii Pakistánu), a to konkrétně v přístavu Kandla. Koncentrát měl být následně odběratelem použit v závodě v Khetri Plant. Došlo sice k dodání koncentrátu, nicméně mezi smluvními stranami vyvstal spor o to, zda byl dodán v hmotnosti, která byla požadována (spor se tedy vedl o suchou hmotnost tohoto koncentrátu, kdy společnost Centrotrade Minerals And Metal Inc. tvrdila, že dodala koncentrátu více, přičemž část z něj nebyla uhrazena, společnost Hindustan Copper Ltd. tvrdila, že tomu tak není). Ve smlouvě o dodávce měly strany uzavřenou Med-Arb doložku, kdy rozhodčí doložka navíc počítala s dvoustupňovým rozhodčím řízením. V prvním stupni měla být věc řešena v Indii (v rámci Concil of Arbitration) a druhý stupeň měl pak být řešen v rámci ICC v Londýně.[\[11\]](#)

Ačkoliv ve smlouvě byla sjednána Med-Arb doložka, po krátké snaze o mediaci byla v roce 1999 zahájena arbitráž v Indii. Vzhledem k tomu, že v prvním stupni rozhodčího řízení nebyla společnosti Hindustan Copper Ltd. přiznána žádná náhrada za údajně chybějící hmotnost koncentráту, došlo i k podání rozhodčí žaloby k ICC v Londýně. Vzhledem k tomu, že celá záležitost trvala poměrně dlouho, byla rovněž podána žaloba k civilnímu soudu v Khetri, jejímž prostřednictvím byla rozporována platnost rozhodčí a mediační doložky ve smlouvě, čímž bylo požadováno, aby rozhodčí nález vydaný v Indii byl zrušen a bylo také zakázáno projednání věci před ICC v Londýně. Vzhledem k tomu, že byla přípustnou metodou řešení i mediace, bylo požadováno, aby soud prohlásil, že procedura Med-Arb jakožto nástroj řešení sporů v Indii není přípustná.[\[12\]](#)

Soud v Khetri dospěl k závěru, že využití Med-Arb jakožto metody řešení sporů je dle indického právního řádu přípustné. V tomto konkrétním případě pak bylo konstatováno, že rozhodčí i mediační doložka je platná. Jednalo se o doložku, která byla koncipována podle vzorového zákona UNCITRAL. Soud proto konstatoval, že Med-Arb doložka je platná a má z pohledu indického zákona ekvivalentní hodnotu jako jakákoli jiná existující smlouva. Důležité je, že soud rovněž zdůraznil, že metoda Med-Arb by měla být více podporována, aby se snížila zátěž soudů v Indii.[\[13\]](#)

Samotný spor byl nakonec rozhodnut před ICC v Londýně tak, že společnosti Centrotrade Minerals And Metal Inc. byl přiznán nárok na finanční kompenzaci za rozdíl v hmotnosti v dodaném koncentráту (tedy za to, že ho bylo dodáno více). Následně byly však řešeny spory o výkon tohoto rozhodčího nálezu v Indii s ohledem na dvojstupňovost rozhodčího řízení.[\[14\]](#)

Z hlediska využití a aplikace Med-Arb je však zřejmé, že Med-Arb dle indického práva je legální cestou, kterou lze spory řešit, přičemž při řešení sporu s mezinárodním prvkem, jako tomu bylo i v tomto případě, lze Med-Arb využít. Vzhledem k tomu, že soud pozitivně zhodnotil využití Med-Arb dle vzorového zákona UNCITRAL, lze doporučit na tento vzorový zákon odkazovat. V kontextu této případové studie bylo rovněž zmíněno jedno významné pozitivum, kterým bylo odlehčení civilním soudům, pokud by se více sporů řešilo prostřednictvím metody Med-Arb. S těmito závěry se lze ztotožnit.

JUDr. PhDr. Melinda Vrajíková, LL.M., MBA

[\[1\]](#) JANOTOVÁ, Magda. Mediace. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2014. ISBN 978-80-87974-07-0, s. 40.

[\[2\]](#) DOLEŽALOVÁ, Martina. Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách. Bulletin advokacie. 2015, (1-2). ISSN 1210-6348, s. 40.

- [3] STORK, Anita. The use of arbitration in copyright disputes: IBM vs. Fujitsu. High Technology Law Journal, 1988, č. 2: ISSN 1536-7983, s. 241-265.
- [4] NAGDA, Priyadarshi. Adeptness of Med-Arb in Dispute Resolution. International Journal for Advance Research and Development, 2017, č. 3, ISSN 2455-4030, s. 55.
- [5] STORK, Anita. The use of arbitration in copyright disputes: IBM vs. Fujitsu. High Technology Law Journal, 1988, č. 2: ISSN 1536-7983, s. 241-265.
- [6] Gao Haiyan vs. Keeneye Holdings - DMC. [online]. Copyright © 2011 [cit. 07.11.2023]. Dostupné z: https://www.onlinedmc.co.uk/index.php/Gao_Haiyan_v_Keeneye_Holdings
- [7] ALI, Shahla F. The Legal Framework for Med-Arb Developments in China: Recent Cases, Institutional Rules and Opportunities. Disp. Resol. Int'l, 2016, 10, ISSN 1875-4120, s. 126-127.
- [8] Gao Haiyan vs. Keeneye Holdings - DMC. [online]. Copyright © 2011 [cit. 07.11.2023]. Dostupné z: https://www.onlinedmc.co.uk/index.php/Gao_Haiyan_v_Keeneye_Holdings
- [9] Gao Haiyan vs. Keeneye Holdings - DMC. [online]. Copyright © 2011 [cit. 07.11.2023]. Dostupné z: https://www.onlinedmc.co.uk/index.php/Gao_Haiyan_v_Keeneye_Holdings
- [10] Gao Haiyan vs. Keeneye Holdings - DMC. [online]. Copyright © 2011 [cit. 07.11.2023]. Dostupné z: https://www.onlinedmc.co.uk/index.php/Gao_Haiyan_v_Keeneye_Holdings
- [11] PARIKH, Shanee, PATIL, Shalaka. The Centrotrade Enforcement Saga Ends on a High Note | India Corporate Law. Cyril Amarchand Blogs | India Corporate Law [online]. Copyright © 2022. [cit. 08.11.2023]. Dostupné z: <https://corporate.cyrilamarchandblogs.com/2020/08/the-centrotrade-enforcement-saga-ends-on-a-high-note/>
- [12] PARIKH, Shanee, PATIL, Shalaka. The Centrotrade Enforcement Saga Ends on a High Note | India Corporate Law. Cyril Amarchand Blogs | India Corporate Law [online]. Copyright © 2022. [cit. 08.11.2023]. Dostupné z: <https://corporate.cyrilamarchandblogs.com/2020/08/the-centrotrade-enforcement-saga-ends-on-a-high-note/>
- [13] NAGDA, Priyadarshi. Adeptness of Med-Arb in Dispute Resolution. International Journal for Advance Research and Development, 2017, č. 3, ISSN 2455-4030, s. 53.
- [14] PARIKH, Shanee, PATIL, Shalaka. The Centrotrade Enforcement Saga Ends on a High Note | India Corporate Law. Cyril Amarchand Blogs | India Corporate Law [online]. Copyright © 2022. [cit. 08.11.2023]. Dostupné z: <https://corporate.cyrilamarchandblogs.com/2020/08/the-centrotrade-enforcement-saga-ends-on-a-high-note/>

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)